

FYTOLICENTIE VERPLICHT VANAF 2015

In 2009 werd de Europese richtlijn voor duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen goedgekeurd. Om hieraan te voldoen wordt bij ons de fytolientie ingevoerd.

.....
 Karolien Cools, landbouwconsulent Boerenbond – foto W. De Geest

Het doel van de richtlijn is het duurzamer gebruik van fytoproducten met minder impact op mens, dier en leefmilieu. Ze geldt zowel voor professionele als niet-professionele gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen. De richtlijn regelt een aantal verplichtingen die door de lidstaten moeten ingevoerd worden. Er komt een systeem van certificaten voor professionele gebruikers, distributeurs en voorlichters. Dat voorziet 2 delen: een basisopleiding en een permanente vorming. In België wordt hiervoor een fytolientie ingevoerd. De grote lijnen voor deze fytolientie liggen vast. Momenteel wordt er nog gewerkt aan de praktische uitvoering ervan.

Verschillende niveaus van fytolientie

Er worden verschillende types fytolientie bepaald. Ze verschillen naargelang de werkzaamheden en/of adviezen die worden uitgevoerd of gegeven. Een eerste onderscheid wordt gemaakt tussen personen die professioneel omgaan met gewas-beschermingsmiddelen en niet-professionele of amateurgebruikers. Momenteel is men volop bezig met het splitsen van de erkenningen waardoor de fytoproducten vanaf augustus een erkenning zullen hebben, ofwel voor professioneel gebruik ofwel voor niet-professioneel gebruik. Tabel 1 toont welke fytolientie zal vereist zijn voor welke activiteiten, afhankelijk van het product. De fytolientie zal eind 2013 ingevoerd

worden, maar er geldt een overgangperiode tot eind 2015. Gewasbeschermingsmiddelen voor niet-professioneel gebruik zal men kunnen aankopen, gebruiken en stockeren zonder bijkomende vereisten. Maar voor de verkoop zal men moeten beschikken over een fytolientie NP 'distributie/voorlichting producten voor niet-professioneel gebruik'.

“Als land- of tuinbouwer zal je minstens een fytolientie P₂ 'Professioneel gebruik' nodig hebben.”

Als land- of tuinbouwer zal je minstens een fytollicentie P₂ 'Professioneel gebruik' nodig hebben. Indien je daar eind 2015 niet over beschikt, zal je geen producten voor professioneel gebruik meer kunnen aankopen of gebruiken. Iemand met een fytollicentie P₂ kan maximaal 10 personen met een fytollicentie P₁ 'Assistent professioneel gebruik' onder zich laten werken met gewasbeschermingsmiddelen. Houders van een fytollicentie P₁ mogen enkel fytoproducten gebruiken onder het toezicht van een fytollicentiehouder P₂. Zij mogen de producten dus wel gebruiken, maar ze mogen geen producten aankopen en/of beslissen waar en wanneer ze zullen gebruikt worden. De houder van een fytollicentie P₂ mag uiteraard alle handelingen uitvoeren die toegestaan zijn aan iemand met een fytollicentie P₁. De fytollicentie P₃ 'distributie/voorlichting' is voorzien voor voorlichters en distributeurs van professionele producten. Personen met een fytollicentie P₃ mogen ook alle activiteiten uitvoeren die overeenkomen met de fytollicenties P₂ en P₁. Ze mogen ook niet-professionele producten (fytollicentie nP) verkopen. Naar analogie met het huidige systeem van speciaal erkend gebruiker komt er ook een fytollicentie P_s 'Specifiek professioneel gebruik'. Die geldt voor producten waarvan in de erkenningsakte is opgenomen dat ze voorbehouden zijn voor een houder van de fytollicentie P_s.

Hoe een fytollicentie verkrijgen?

Om een fytollicentie te verkrijgen, zal je moeten bewijzen dat je over de nodige kennis beschikt. In de overgangsfase tussen 1 september 2013 en 31 augustus 2015 zal men een fytollicentie kunnen bekomen op basis van een diploma of op basis van ervaring. Na de overgangsperiode zal dit enkel nog kunnen op basis van een diploma of na het afleggen van een examen. Iemand die minimum 2 jaar beroepservaring met gewasbeschermingsmiddelen kan aantonen, zal een fytollicentie P₁ of P₂ kunnen krijgen. Dit zal zowel voor de land- en tuinbouwers zelf zijn, als voor de personen die meewerken op het bedrijf en die met fytoproducten werken. Per bedrijf zullen meerdere personen een fytollicentie kunnen krijgen. Voor het bekomen van een fytollicentie P₃ zal men minstens 5 jaar ervaring moeten hebben. Houders van de huidige erkenning van erkend gebruiker of erkend verkoper zullen

Tabel 1 - Overzicht van de toegelaten activiteiten met gewasbeschermingsmiddelen, per type fytollicentie (uitgezonderd type fytollicentie 'Specifiek professioneel' (voorlopige versie) - Bron: Werkgroep fytollicentie

	Fytollicentietype				
	Geen	NP	P ₁	P ₂	P ₃
Producten voor niet-professioneel gebruik					
Aankopen	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Gebruiken	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Stockeren	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Distribueren	Nee	Ja	Nee	Nee	Ja
Voorlichten	Nee	Ja	Nee	Nee	Ja
Producten voor professioneel gebruik					
Aankopen	Nee ²	Nee ²	Nee ²	Ja	Ja
Gebruiken	Nee ¹	Nee ¹	Ja ¹	Ja	Ja
Toegang opslaglokaal/kast	Nee ³	Nee ³	Ja	Ja	Ja
Beheer opslaglokaal/kast + aanw. producten	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja
Distribueren	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Voorlichten	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
NP = distributie/voorlichting producten voor niet-professioneel gebruik; P ₁ = assistent professioneel gebruik; P ₂ = professioneel gebruik; P ₃ = distributie/voorlichting					
Ja					
Ja ¹	Onder gezag van P ₂ of P ₃				
Nee					
Nee ¹	Een afwijking wordt toegestaan aan jongeren op het werk, zoals bepaald in het koninklijk besluit van 3 mei 1999 betreffende de bescherming van jongeren op het werk, en ook aan stagiairs, zoals bepaald in het koninklijk besluit van 21 september 2004 betreffende de bescherming van stagiairs.				
Nee ²	Afhaling/bestelling mogelijk in opdracht van een P ₂ of P ₃ , +18, factuur noodzakelijk				
Nee ³	Enkel in aanwezigheid van een P ₁ , P ₂ of P ₃				

ook een fytollicentie van het nodige niveau kunnen krijgen. Dit geldt ook voor diegenen die beschikken over een diploma om vandaag deze erkenningen aan te vragen.

Vanaf het najaar van 2015 zal men de kennis enkel nog kunnen aantonen door middel van een diploma. Wie land- of tuinbouwonderwijs genoot, zal afhankelijk van de gevolgde studies (middelbaar/hoger onderwijs en richting) een fytollicentie P₁, P₂ of P₃ kunnen bekomen als in die opleiding de nodige vakken rond gewasbescherming gegeven worden. Wie niet over een diploma beschikt, zal een examen moeten afleggen. Dat wordt eventueel voorafgegaan door een basiscursus die minimum 16 uur zal duren voor een fytollicentie P₁, 60 uur voor een P₂ en 120 uur voor een P₃.

Hoe de fytollicentie behouden?

Een fytollicentie zal in België 6 jaar geldig zijn. Om je fytollicentie te verlengen, zal je de nodige bijscholingen moeten volgen.

Wanneer dit tijdig gebeurt, zal dit voldoende zijn. Dit betekent dat je een eerste reeks van bijscholingen zal moeten volgen tegen eind 2021. Het aantal bijscholingen is afhankelijk van de fytollicentie. Voor een fytollicentie P₁ zal je 3 vormingsactiviteiten moeten volgen in de 6 jaar tussen 2015 en 2021. Voor een P₂ zijn dit 4 en voor een P₃ 6 activiteiten. Wanneer je deze bijscholingen niet volgt, kan je na 2021 je fytollicentie verliezen. Dan moet je eventueel het examen afleggen om deze opnieuw te bekomen. De opleidingen moeten minimum 3 uur duren en georganiseerd worden via een erkend vormingscentrum. Ze moeten handelen over diverse aspecten van gewasbescherming zoals correct gebruik, IPM, alternatieve bestrijdingsmethodes, verminderen van risico' s ... ■